

Turizm Fakültesi Öğrencilerinin Boş Zaman ve Rekreasyon Kavramlarına Yönelik Bilişsel Yapıların İncelenmesi

Investigation of Cognitive Structures of Tourism Faculty Students on Leisure and Recreation Concepts

Gamze KAYAN ÜRGÜN¹

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, Samsun
· gamze.kayan@omu.edu.tr · ORCID > 0000-0001-8726-5551

Makale Bilgisi/Article Information

Makale Türü/Article Types: Araştırma Makalesi/Research Article

Geliş Tarihi/Received: 6 Nisan/April 2023

Kabul Tarihi/Accepted: 22 Mayıs/May 2023

Yıl/Year: 2023 | **Cilt-Volume:** 1 | **Sayı-Issue:** 1 | **Sayfa/Pages:** 1-16

Atıf/Cite as: Kayan Ürgün, G. "Turizm Fakültesi Öğrencilerinin Boş Zaman ve Rekreasyon Kavramlarına Yönelik Bilişsel Yapıların İncelenmesi" Ondokuz Mayıs Üniversitesi Karadeniz Turizm Araştırmaları Dergisi 1 (1), Temmuz 2023: 1-16.

Etik Kurul Beyanı/Ethics Committee Approval: "Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Araştırmaları Etik Kurulu'ndan 29.03.2023 tarihli ve 2023/160 karar sayısı ile etik kurul izni alınmıştır."

TURİZM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN BOŞ ZAMAN VE REKREASYON KAVRAMLARINA YÖNELİK BİLİŞSEL YAPILARIN İNCELENMESİ

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, turizmde lisans eğitimi alan üniversite öğrencilerinin “boş zaman” ve “rekreasyon” kavramları hakkındaki algılarını tespit etmek ve bu kavramlarla ilgili bilgi düzeylerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda, veri toplama aracı olarak Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) kullanılmıştır. Araştırma, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Turizm Fakültesi’nde Turizm İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği programlarında öğrenim gören toplam 79 öğrenciyle yapılmış ve 592 yanıt elde edilmiştir. Toplanan veriler, NVivo programı kullanılarak nitel analiz edilmiş ve anahtar kavramla ilişkilendirilen kelimelerin sayısı ve çeşidi değerlendirilmiştir. Anahtar kavrama verilen yanıtlardan elde edilen frekans tablosu ve kelime bulutu oluşturularak analizler yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, katılımcıların çoğunluğunun “boş zaman” kavramına rekreatif faaliyetleri bağladığı gözlemlenmiştir. Yapılan analizler, öğrencilerin “boş zaman” ve “rekreasyon” kavramlarına aşina olduklarını, ancak bu kavramlarla ilgili bilimsel bilgi düzeylerinin sınırlı olduğunu ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon, Boş Zaman, Kelime İlişkilendirme Testi.

INVESTIGATION OF COGNITIVE STRUCTURES OF TOURISM FACULTY STUDENTS ON LEISURE AND RECREATION CONCEPTS

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the perceptions of undergraduate university students in tourism about the concepts of “leisure” and “recreation” and to determine their level of knowledge about these concepts. For this purpose, Word Association Test (VAT) was used as a data collection tool. The research was conducted with a total of 79 students studying in Tourism Management and Tourism Guidance programs at Ondokuz Mayıs University Faculty of Tourism and 592 responses were obtained. The collected data were analyzed qualitatively using NVivo software and the number and type of words associated with the key concept were evaluated. The frequency table and word cloud obtained from the responses to the key concept were created and analyzed. According to the results of the research, it was observed that the majority of the participants linked recreational

activities to the concept of “leisure time”. The analysis revealed that students were familiar with the concepts of “leisure time” and “recreation”, but their scientific knowledge about these concepts was limited.

Keywords: Recreation, Leisure, Word Association Test.

GİRİŞ

Boş zaman ve rekreasyon kavramları, farklı bireyler için farklı anlamlar taşımaktadır. Genel kullanımda boş zaman, hayatımızı devam ettirmek için gerekli ihtiyaçları yerine getirdiğimiz ve çalışarak geçirdiğimiz zamanların dışında kalan zaman olarak, rekreasyon ise boş zamanların değerlendirilmesi olarak ifade edilmektedir. Rekreasyonun boş zamanlardaki etkinlik olarak algılanması, insanların boş zamanlarını değerlendirmeyi öğrenmesini ve rekreasyon eğitiminin gerekliliğini ortaya çıkarmıştır (Broandhurst, 2001; Kılbaş Köktaş, 2004; Gulam, 2016). 1920’li yıllarda Amerikan Ulusal Rekreasyon Kurumu tarafından başlatılan rekreasyon ve boş zaman bölümleri programları, Amerika’da giderek daha fazla önem kazanmış ve Amerika, Kanada, İngiltere gibi birçok ülkede yaygınlaşmıştır. Bu ülkeler, turizm fakültelerinde rekreasyon faaliyetlerini yönetecek ve turistleri bu faaliyetlere yönlendirecek nitelikli bireylerin yetiştirilmesine odaklanmışlardır (Kızanlıkl, 2014). Türkiye’de ise rekreasyon eğitimi, Muğla Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu tarafından açılan Rekreasyon Bölümü ile başlamıştır. Turizm alanında rekreasyon eğitiminin verilmesi ise Turizm Fakültelerinin kurulmasıyla gerçekleşmiş ve Gazi Üniversitesi 2009 yılında rekreasyon yönetimi adı altında bu bölümü açmıştır. Türkiye’de de rekreasyonun önemi giderek artmış ve turizm sektörüne katkı sağlayacak nitelikli profesyoneller yetiştirmek amacıyla bu tür bölümler daha yaygın hale gelmiştir (Tokgöz ve Gülcan, 2022). Boş zamanların değerlendirilmesi ve rekreasyon faaliyetlerinin günden güne bireyler tarafından daha fazla önemsenmesi, bu kavramların temelde ne ifade ettiğinin de bilinmesini önemli hale getirmiştir.

Buradan hareketle çalışmanın amacı turizm alanında öğrenim gören üniversite öğrencilerinin boş zaman ve rekreasyon kavramlarına ilişkin bilişsel yapılarını inceleyerek bu kavramlar hakkında bilgi düzeylerini ortaya çıkarmaktır. Araştırma 2022-2023 öğretim yılı güz döneminde Ondokuz Mayıs Üniversitesi Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği programlarında öğrenim gören 1., 2., 3. ve 4. sınıf öğrencilerinden oluşan toplam 79 katılımcıyla gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) tercih edilmiş ve toplanan veriler NVivo programı aracılığıyla analiz edilmiştir.

Kavramsal Çerçeve

En basit haliyle boş zaman, bireyin istediği gibi geçirebildiği zaman olarak tanımlanmaktadır. Burada tarif edilen zaman, hayatımızı devam ettirmek için gerekli ihtiyaçları yerine getirdiğimiz ve çalışarak geçirdiğimiz zamanların dışında kalan zaman olarak ifade edilmektedir (Broandhurst, 2001: 3-4). Literatürde boş zaman kavramının farklı yaklaşımlara dayandırıldığı birçok tanım bulunmaktadır. Klasik görüşü benimsemiş olan Parker (1971)'a göre boş zaman, boş zaman sayılmayan her şeyin toplam zamandan çıkarılmasından sonra kalan zamanı ifade etmektedir. Boş zamanı sosyal bir sınıfın fonksiyonu olarak gören Veblen'e göre, burjuva sınıfının yaşantıdan zevk aldığı ve yaratıcı olmaya ayırdığı zaman olarak tanımlanmaktadır (Bakır, 1990: 11-12). Bir diğer görüş ise boş zamanın serbest zamanda meşgul olunan aktivite olarak kabul edilen görüştür. Bu görüşe göre boş zaman, bireyin çalışma saatleri ve mecburi ihtiyaçları için harcadığı zaman dışında kalan zamandır. Bireyler bu zamanı istedikleri gibi kullanabilmektedir (Hacıoğlu, Gökdeniz ve Dinç, 2017: 16). Son yaklaşım olan boş zamanın serbest zaman olarak kabul edildiği görüşe göre, boş zaman bir kimsenin var olma, çalışma ve çalışması için gereken ihtiyaçlarını karşılayabildikten sonra geriye kalan kullanılabilir zamanın miktarıdır (Bakır, 1990: 12). Tanımlardan da anlaşılacağı üzere boş zaman, bireylerin çalışmadığı, yaşamak için temel ihtiyaçlarını karşılamak dışında kalan ve kendi isteğiyle özgürce harcayabileceği bir zamandır. Boş zaman ve rekreasyon kavramlarının birbirinden ayrıldığı nokta ise rekreasyon kavramının boş zamanı değerlendirmeyi ifade etmesidir (Kılbaş Köktaş, 2004: 7). Kavram olarak rekreasyon, pasif veya aktif, grup veya bireysel olarak spora, kültürel faaliyetlere, gezilere, eğlenceye, zevk veren faaliyetlere, resmi olmayan eğitimlere katılmayı ifade etmektedir (Lundberg, 1980: 4).

Boş zaman ve rekreasyon birbiri ile iç içe geçmiş iki kavramdır. Boş zamanlarda gerçekleştirilen rekreatif faaliyetler bireylere sosyal beceri, ilişkilerinin devamı, topluluklara bağlılık, sosyal ağların ve sosyalleşme düzeylerinin gelişimi gibi pek çok açıdan katkı sağladığı bilinmektedir (Ellis vd., 2002; Brajs'a-Z'ganec, Merkas ve S'verko, 2011; Hutchinson ve Shannon, 2020). Boş zamanın, bireysel ve toplumsal yarar sağlaması amacıyla olumlu şekilde değerlendirilmesinin yolu rekreasyon eğitimleri ile mümkündür. Rekreasyon eğitimi ile bireyler boş zamanlarını yapıcı biçimde değerlendirmeyi öğrenmektedirler (Bucher, 1972: 13). İster okulda ister okul dışında yapılsın, boş zaman ve rekreasyon eğitimlerinin amacı, bireylerin yaşam kalitelerini artırmalarını sağlamaktır (Torkildsen, 2012: 565).

Literatürde kabul edilen görüş boş zaman hakkındaki bilginin eğitim yoluyla elde edilebileceği yönündedir (Yankholmes ve Lin, 2012: 3). Sivan (1997) boş zaman eğitimi, örgün veya yaygın eğitim çerçevesinde bireylere boş zaman hakkını ve davranış kalıplarını öğretmek boş zamanın kullanılmasını tanıtan bir süreç olarak ifade etmiştir. Kelly (1996), boş zaman ve eğitim arasındaki ilişkiye dikkat

çekmiş ve boş zaman eğitiminin artmasıyla boş zaman fırsatlarının da artacağını öne sürmüştür (Kelly, 1996, akt. Sivan ve Stebbins, 2011: 29). Janssen (2004), boş zaman eğitimi alan bireylerin yaşam kalitesi ile birlikte boş zamanlarını değerlendirebilecekleri seçeneklerin, içsel motivasyonlarının ve seçim özgürlüklerinin artacağını belirtmiştir. Ruskin (1988) ise boş zaman eğitimi, sosyal, yaratıcı, fiziksel, duygusal ve zihinsel çöküntülere yol açan zorlukların, eğitimler ile kişisel tatmin ve mutluluğa dönüştürüldüğü süreç olarak tanımlamıştır.

Boş zaman eğitimlerine yönelik çeşitli yaklaşım ve modeller incelendiğinde, genellikle eğitimlerin uygulayıcısına ve amacına göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Ancak bu eğitimlerin çoğu belirli bileşenlere sahip olma eğilimindedirler. Bu bileşenler (Oncescu ve Neufeld, 2019: 664); boş zaman farkındalığı, kişisel farkındalık, yaşam becerileri ve boş zaman aktiviteleri hakkında gelişim, sosyal beceriler, boş zaman kaynakları ve etkinlik örnekleridir.

20. yüzyılda yaşanan sanayileşme ve 21. yüzyıldaki teknolojik gelişmelerin değiştirdiği yaşam biçimlerinin etkisiyle rekreasyon ve boş zaman eğitimi araştırmacılar ve uygulayıcıların çalışma alanları içerisine girmiştir. Özellikle rekreasyon eğitimi topluma ve bireye sağladığı faydalar açısından yüksek öğretim kurumları tarafından üstlenilmiş ve eğitim programları içerisine dahil edilmiştir (Varol, Köseoğlu ve Kuzu, 2019: 201). 1920'li yıllarda, Amerikan Ulusal Rekreasyon Kurumu'nun girişimiyle rekreasyon ve boş zaman bölümleri ABD'de açılmıştır. Bu kurum, rekreasyon, park ve boş zaman yöneticisi yetiştirmeyi amaçlayarak eğitim programları başlatmıştır. Programların öneminin artmasıyla birlikte, pek çok ülke, özellikle Amerika, Kanada ve İngiltere gibi ülkelerde, rekreatif faaliyetleri yönetecek ve turistleri bu faaliyetlere yönlendirecek bireyleri yetiştirmek amacıyla turizm fakültelerinde bu tür bölümlerin yaygınlaşması gözlemlenmiştir (Kızanıklı, 2014: 49). Sadece Kuzey Amerika'daki üniversitelerde rekreasyon yönetimi programları bulunan 100'den fazla bölüm bulunduğu bilinmektedir (Tütüncü, 2008: 95). ABD'de bulunan üniversitelerde rekreasyon ve boş zaman değerlendirme programlarında belirlenen standartlar, işletme ve yönetim bölümlerindeki temel dersleri ve fakülte dereceleri için asgari koşulları kapsamaktadır. Rekreasyon alanı özelinde temel dersler, rekreasyon yönetimine giriş seviyesini içeren bir müfredat şeklinde hazırlanmaktadır (Metin, 2012: 5). Ülkemizde ise rekreasyon eğitimi ilk olarak Yükseköğretim Kurumunun 12.04.2000 tarihindeki toplantısıyla Muğla Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu tarafından Rekreasyon Bölümünün açılmasıyla verilmeye başlanmıştır. Turizm alanında rekreasyon eğitiminin verilmesi ise Turizm Fakültelerinin açılmasıyla olmuştur. Gazi Üniversitesi, 2009 yılında rekreasyon yönetimi adı altında ilk bölümü açarak eğitime başlamıştır (Tokgöz ve Gülcan, 2022: 51). Zamanla turizmle ilgili yüksekokulların fakülteleere dönüşmesiyle birlikte, Rekreasyon bölümleri de Turizm Fakülteleri içinde yer almaya başlamıştır. Bu gelişme, rekreasyon alanının turizmle olan bağlantısının ve öneminin arttığının bir göstergesidir. Turizm sektöründeki talepler ve ihti-

yaçlar, rekreasyonun turizmle bütünleşerek daha etkin bir şekilde yönetilmesini gerektirmiştir. Bu sebeple, turizm fakültelerinin altında rekreasyon bölümlerinin oluşturulması, bu alanda uzmanlaşmak isteyen öğrencilere daha kapsamlı eğitim ve imkanlar sunma amacıyla gerçekleştirilmiştir (Yersüren ve Özel, 2020: 1143). Tablo 1’de Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM)’nin 2022 yılında hazırlanmış olduğu Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu’ndan derlenmiş olan Türkiye’de rekreasyon bölümü bulunan ve öğrenci alımı yapan Turizm Fakülteleri verilmiştir.

Tablo 1. Rekreasyon Bölümü Bulunan ve Öğrenci Alan Turizm Fakülteleri

Üniversite	Fakülte	Bölüm
Akdeniz Üniversitesi	Manavgat Turizm Fakültesi	Rekreasyon Yönetimi
Akdeniz Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Rekreasyon Yönetimi
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Rekreasyon Yönetimi
Balıkesir Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Rekreasyon Yönetimi
Giresun Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Rekreasyon Yönetimi
Karabük Üniversitesi	Safranbolu Turizm Fakültesi	Rekreasyon Yönetimi
Kırklareli Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Rekreasyon Yönetimi
Mersin Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Rekreasyon Yönetimi
Necmettin Erbakan Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Rekreasyon Yönetimi
Pamukkale Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Rekreasyon Yönetimi
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Rekreasyon Yönetimi
Selçuk Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Rekreasyon Yönetimi
Van Yüzcü Yıl Üniversitesi	Turizm Fakültesi	Rekreasyon Yönetimi

Kaynak: ÖSYM 2022-Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu’ndan derlenmiştir.

Tablo 1’de görüldüğü üzere ülkemizde toplam 12 üniversite ve 13 fakülte kapsamında rekreasyon yönetimi bölümü bulunmaktadır. Dört yıllık rekreasyon yönetimi bölümlerinde genellikle rekreasyon tarihi, felsefesi, programlama, işletmecilik ve araştırma yöntemleri dersleri verilmektedir. Seçmeli olarak ise rekreasyonun alt dallarına ve özel alanlara yoğunlaşan nitelikli dersler müfredatlarda yer almaktadır (Metin, 2012: 4).

YÖNTEM

Çalışmada, Turizm Fakültesi öğrencilerinin boş zaman ve rekreasyon kavramları hakkındaki bilişsel algılarını anlamlandırmak amacıyla nitel araştırma yaklaşımlarından betimsel tarama modeli tercih edilmiştir. Betimsel tarama modeli olayların, objelerin, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların ne olduklarını betimlemeye ve açıklamaya çalışmaktadır. Bu yöntem sayesinde anlamlandırma ve gruplandırma sağlanır ve ilişkiler ortaya çıkarılmış

olur. Betimsel çalışmalarda bilimin tasvir özelliği ön plana çıkmaktadır (Selçuk, Palancı ve Kandemir, 2014: 432).

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışma ile turizmde lisans eğitimi alan üniversite öğrencilerinin “boş zaman” ve “rekreasyon” kavramları ile ilgili zihinlerinde oluşan algıların tespit edilmesi, bu kavramlar hakkında bilgi düzeylerinin neler olduğunun ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. İnsan hayatında büyük bir yer kaplayan “boş zaman” ve “rekreasyon” kavramları üzerine literatürde çeşitli tanımlar mevcuttur ve her birey boş zaman ve rekreasyon kavramlarını zevk alınan etkinliklere göre farklı yorumlar (Altınay Özdemir, 2018: 223). Bu nedenle veriler sonucunda elde edilen bilgiler, üniversite öğrencilerinin boş zaman ve rekreasyon kavramlarına bakış açısını değerlendirmek ve yüksek öğretim kurumlarında rekreasyon yönetimi derslerini şekillendirmek açısından önem arz etmektedir.

Katılımcılar

Araştırma, 2022-2023 öğretim yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği programlarında öğrenim gören 1., 2., 3. ve 4. sınıf öğrencileriyle gerçekleştirilmiştir. Örneklem olarak söz konusu Turizm Fakültesi öğrencilerinin seçilmesinin nedeni, rekreasyon ve turizm ilişkisi bağlamında turizm fakültesi öğrencilerinin boş zaman ve rekreasyon kavramları hakkında bilgisinin olduğunun düşünülmesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Turizm Fakültesi Turizm İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği program müfredatlarında seçmeli ders olarak rekreasyon yönetimi dersinin bulunması ve zamansal ve maddi kısıtlarla birlikte örneklem grubuna ulaşmanın kolay olmasıdır.

Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) kullanılmıştır. Kelime İlişkilendirme Testi, bilişsel yapıları araştırmak için sıkça kullanılan bir yöntemdir ve özellikle psikoloji, fen bilimleri ve eğitim bilimleri alanlarında yaygın olarak kullanılmaktadır (Cachapuz ve Maskill, 1987; Bahar, Johnstone ve Sutcliffe, 1999; Köseoğlu ve Bayır, 2011; Kırtak ve Demirci, 2012; Ayaz, Karakaş ve Sarıkaya, 2016). Turizm alanında da daha önceki çalışmalarda tercih edilmiştir (Keskin ve Örgün, 2015; Yücel Güngör, Doğan ve Güngör, 2017; Keskin, Örgün ve Akbulut, 2017; Doğan, Güngör ve Güngör, 2018; Altınay Özdemir, 2018; Altınay Özdemir, 2019; Akyurt, 2019; Akyurt ve Mıhçı, 2019; Coşkun ve Doğan, 2019; Bucak ve Yiğit, 2020; Esen ve Kılıç, 2020; Paslı ve Semih, 2020; Yayla ve Ergün, 2020; Yayla, 2020; Çömelekli, 2021; Yapıcı, 2022). Kelime İlişkilendirme Testi, anahtar kavramla ilişkilendirilen kelimeleri analiz ederek kişilerin bilişsel

yapılarındaki kavram ve kavramlar arası ilişkileri ortaya çıkarmaktadır. Anahtar kavram ve verilen yanıt kelimeler arasındaki benzerlik, katılımcıların analiz edilen anahtar kavrama yönelik bilişsel algının yüksek olduğunu göstermektedir (Doğan, Yücel Güngör ve Güngör, 2018: 169).

Araştırmada, “Boş zaman” ve “Rekreasyon” kavramları aynı sayfada beş kez alt alta sıralanmıştır. Bu sıralamanın nedeni, zincirleme cevap riskinin önlenmesidir. Yani öğrencilerin her kavram yazımında, anahtar kavram yerine cevap olarak düşündüğü kavramları yazmasını engellemek için böyle bir yöntem tercih edilmiştir. Bu sayede, araştırmanın doğruluğu ve güvenilirliği artırılmış, öğrencilerin bilinçsizce veya tesadüfen cevap vermesi durumu önlenmiş olmaktadır (Polat, 2013: 104). Uygulama öncesinde, öğrencilere Kelime İlişkilendirme Testi hakkında açıklamalar yapılmış ve uygulama sırasında öğrencilerden, 30 saniye içinde anahtar kavramlarla ilişkilendirdikleri ilgili kelimeleri yazmaları istenmiştir. Bu zaman diliminin seçimi, daha önce yapılan ön testlerle belirlenmiş olup, öğrencilerin en uygun sürede cevap vermelerini sağlamak amacıyla tercih edilmiştir. Bu yöntem, öğrencilerin düşünme sürelerini sınırlayarak daha spontane ve doğal tepkiler vermesini sağlamak için kullanılmıştır. Dolayısıyla, araştırmanın sonuçlarına katkı sağlayacak etkili bir yöntem olarak belirlenmiştir (Bahar, Johnstone ve Sutcliffe, 1999; Keskin & Örgün, 2015). Ayrıca sayfanın sonunda ilgili anahtar kavramlara ilişkin öğrencilerden açıklayıcı bir cümle yazmaları istenmiş bunun için de 60 saniye süre tanınmıştır.

Verilerin Analizi

Çalışmada, öğrencilerden gelen cevap kâğıtları önceden 1'den 79'a kadar numaralandırılmıştır. Toplanan veriler, NVivo programı kullanılarak nitel analiz yöntemiyle incelenmiştir. Anahtar kavramlara verilen yanıtlardaki kelimelerin sayısı ve çeşidi değerlendirmeye alınmıştır. Toplamda 592 farklı yanıt elde edilmiştir. Anahtar kavrama verilen kelimelerin sıklığı hesaplanarak frekans tablosu ve kelime bulutu oluşturulmuştur. Bu analizler sayesinde öğrencilerin anahtar kavramları nasıl algıladığı ve ifade ettiği daha detaylı bir şekilde anlaşılmıştır. Kelime bulutu, anahtar kavramla ilişkilendirilen kelimelerin görsel bir şekilde sunulmasını sağlayarak verilerin anlaşılmasına katkı sağlamıştır.

BULGULAR

Çalışma toplamda 79 turizm öğrencisinden oluşan katılımcıyla gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin cinsiyet, kayıtlı oldukları bölüm, sınıf bilgisi ve daha önce Ondokuz Mayıs Üniversitesi Turizm Fakültesi'nde rekreasyon yönetimi dersini alıp almadıkları bilgisi Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Katılımcıların Cinsiyet, Bölüm, Sınıf ve Rekreasyon Yönetimi Dersi Alıp Almama Bilgileri

Cinsiyet	f	%
Kadın	43	%54,5
Erkek	36	%45,5
Toplam	79	100
Bölüm	f	%
Turizm İşletmeciliği	42	53,1
Turizm Rehberliği	37	46,9
Toplam	79	100
Sınıf	f	%
1. Sınıf	22	24,8
2. Sınıf	10	12,6
3. Sınıf	21	26,5
4. Sınıf	26	32,9
Toplam	79	100
Rekreasyon Yönetimi Dersi Alıp Almama	f	%
Evet	16	20,2
Hayır	63	79,8
Toplam	79	100

Tablo 2'ye göre araştırmaya katılan öğrencilerin; 43'ünün kadın, 36'sının erkek olduğu, 42 kişinin Turizm İşletmeciliği, 37 kişinin Turizm Rehberliği bölümünde öğrenim gördüğü ve 22 kişinin 1. sınıfta, 10 kişinin 2. sınıfta, 21 kişinin 3. sınıfta, 26 kişinin 4. sınıfta olduğu görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin 16'sı Ondokuz Mayıs Üniversitesi Turizm Fakültesi'nde seçmeli ders olarak verilen rekreasyon yönetimi dersini almıştır.

Elde edilen veriler sonucunda toplam 592 yanıt elde edilmiştir. Bunların 321'i boş zaman kavramına, 271'i rekreasyon kavramına verilen cevaplardır. Öğrencilerin bazılarının anahtar kavramlara yanıt vermedikleri, kavramların yazdığı bölümleri boş bıraktıkları görülmektedir. Tablo 3'de "boş zaman" ve "rekreasyon" kavramlarına verilen yanıtların frekansları verilmiştir.

Tablo 3. Anahtar Kavramlara Verilen Yanıtların En Çok Tekrar Eden İlk 10 Kelimesi

Boş Zaman Anahtar Kavramı Yanıtları	f	Rekreasyon Anahtar Kavramı Yanıtları	f
Uyumak	29	Eğlence	10
Dinlenmek	23	Spor	10
Eğlence	16	Kitap okumak	8
Kitap okumak	16	Aktivite	6
Müzik dinlemek	15	Gezi	6
Film izlemek	8	Oyun	6
Gezmek	8	Film izlemek	5
Oyun oynamak	8	Futbol	5
Dizi izlemek	7	Konser	5
Spor	7	Yürüyüş	5

Tablo 2'ye göre boş zaman anahtar kavramına verilen yanıtlar içerisinde “uyumak” 29 kere, “dinlenmek” 23 kere “eğlence” ve “kitap okumak” 16 kere tekrar etmiştir. Rekreasyon anahtar kavramına verilen yanıtlar içerisinde ise “eğlence” ve “spor” kelimeleri 10 kere, “kitap okumak” kelimesi 8 kere, “aktivite”, “gezi” ve “oyun” kelimeleri 6 kere tekrar etmiştir.

Şekil 1. Katılımcıların Boş Zaman Kavramı ile İlişki Kurdukları Kelimelerin Frekanslarına Göre Kelime Bulutu Görseli

Şekil 1’de katılımcıların boş zaman kavramıyla ilişki kurdukları kelimeler ve frekans değerleri dikkate alınarak oluşturulmuş kelime bulutu görseli yer almaktadır. Kelime bulutuna göre en çok “uyumak” ve “dinlenmek” kelimelerinin tekrarlandığı görülmektedir. Katılımcıların cevapları doğrultusunda genel olarak boş zamanların aktivite odaklı algılanmayıp uyumak ve dinlenmek amacıyla kullanıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 4'e göre boş zaman kavramına yanıt veren 15 ve rekreasyon kavramına yanıt veren 18 öğrencinin kavramlar hakkında bilimsel ve açıklayıcı tanımlar yapmış oldukları tespit edilmiştir. Araştırmanın büyük bir çoğunluğunu içeren bilimsel olmayan veya yüzeysel bilgi içeren cümleler kategorisinde boş zaman kavramına 29, rekreasyon kavramına 27 öğrencinin yanıt verdiği görülmektedir. Bu kategorideki cevapların ağırlıklı olarak anahtar kavramları değerlendirme şekillerini yansıtan cümleler olduğu görülmüştür. Kavram yanılıgısı içeren cümleler kategorisinde ise boş zaman kavramında 29, rekreasyon kavramında 20 öğrencinin akademik açıdan kavramların ne olduğunu tam olarak açıklayamadıkları tespit edilmiştir. Tablo 5'te kelime ilişkilendirme testinde elde edilen ilgili cümlelere ait bazı örnek cümleler verilmiştir.

Tablo 5. Kelime İlişkilendirme Testinde Elde Edilen İlgili Cümlelere Ait Bazı Örnekler

	Bilimsel Bilgi İçeren	Bilimsel Olmayan veya	Kavram Yanılıgısı İçeren
	Cümleler	Yüzeysel Bilgi İçeren Cümleler	Cümleler
Boş Zaman	<ul style="list-style-type: none"> İngilizcede "Leisure Time" olarak bilinir. Gündelik hayatta kendimize ayırdığımız zamana denilmektedir. Boş zaman, insanların çalışma dışında kalan kendilerine ayırdıkları ve dinlenme, eğlenme, gezme ihtiyaçlarını karşıladıkları zamandır. Sorumluluklarımızdan arta kalan, kendimizi dinlediğimiz zaman dilimi. 	<ul style="list-style-type: none"> Kendine ayırdığın vakit. Okul, iş hayatı dışında kalan zaman. Kendimize ayırdığımız zaman. Hiçbir sorumluluğum olmadan geçirdiğim zaman. 	<ul style="list-style-type: none"> Hayatımızda hiçbir şey yapmak istemediğimiz zamanı geçiştirmek için yapılan şeyler. Hiçbir işin olmadığı, boş boş durduğumuz zaman. Herhangi bir planımız olmadığına vaktimizi doldurmak adına yaptığımız eylemler. Gün içinde ya da herhangi bir boşlukta bir şey yapmamak boş zamandır.
Rekreasyon	<ul style="list-style-type: none"> Sosyalleşmek, kendimizle bütünleşmek, sağlığımız için yaptığımız aktiviteler. Dinlenmek ve kendimize ayırdığımız vakti yönetmek. Bir insanın hayatını canlandırması, boş zamanlarını çeşitli aktiviteler ile değerlendirmesi demektir. Kişinin kendisini geliştirmek için boş zamanında yaptığı faaliyetler. Bir insanın hayatını canlandırması, aktiviteler rekreasyon olarak tanımlanır. 	<ul style="list-style-type: none"> Boş zaman var diye futbol oynadığımız zaman. Boş zamanlarımızda gerçekleştirdiğimiz faaliyetler. Yaşam kalitemizi arttırmak için yaptığımız eylemler. Rekreasyon aslında boş zaman demektir. Boş zaman ve eğlenceyi kapsayan etkinlikler. 	<ul style="list-style-type: none"> Çalışmalar bütünü. Rekreasyon bir bölgenin kendine ait çekiciliği denebilir. Zamanı değerlendirmek için yaptığımız vb. Eğlencedir.

SONUÇ

Bu çalışmada Kelime İlişki Testi (KİT) kullanılarak Ondokuz Mayıs Üniversitesi Turizm Fakültesi'nde Turizm İşletmeciliği ve Turizm Rehberliğinde öğrenim gören 79 öğrencinin “boş zaman” ve “rekreasyon” anahtar kavramlarına yönelik bilişsel yapıları belirlenmeye çalışılmıştır. Katılımcıların yanıtları incelendiğinde “boş zaman” anahtar kavramı ile ilişkilendirilen en sık tekrarlanan ilk on kelimenin uyumak (f=29), dinlenmek (f=23), eğlence (f=16), kitap okumak (f=16), müzik dinlemek (f=15), film izlemek (f=8), gezmek (f=8), oyun oynamak (f=8), dizi izlemek (f=7) ve spor (f=7) olarak tespit edilmiştir. “Rekreasyon” anahtar kavramı ile ilişkilendirilen en sık tekrarlanan ilk on kelime ise, eğlence (f=10), spor (f=10), kitap okumak (f=8), aktivite (f=6), gezi (f=6), oyun (f=6), film izlemek (f=5), futbol (f=5), konser (f=5) ve yürüyüş (f=5) olarak tespit edilmiştir. Öğrencilerin “boş zaman” ve “rekreasyon” anahtar kavramlarını ifade eden ilgili cümlelere bakıldığında, “boş zaman” kavramına 15 öğrencinin bilimsel ve açıklayıcı tanımlar, 29 öğrencinin bilimsel olmayan veya yüzeysel bilgi içeren cümleler ve 29 öğrencinin kavram yanlışlığı içeren cümleler kurdukları tespit edilmiştir. “Rekreasyon” kavramına ise 18 öğrencinin bilimsel ve açıklayıcı tanımlar, 27 öğrencinin bilimsel olmayan veya yüzeysel bilgi içeren cümleler ve 20 öğrencinin kavram yanlışlığı içeren cümleler kurdukları tespit edilmiştir.

Öte yandan rekreasyon yönetimi dersi almış olan öğrencilerin boş zaman ve rekreasyon kavramlarına yönelik kurdukları cümlelere bakıldığında, boş zaman kavramını açıklarken beş öğrencinin kavram yanlışlığı içeren cümle, yedi öğrencinin bilimsel olmayan veya yüzeysel bilgi içeren cümle ve dört öğrencinin bilimsel bilgi içeren cümle kurdukları görülmüştür. Rekreasyon kavramını açıklayan cümleler incelendiğinde ise üç öğrenci kavram yanlışlığı içeren cümle, dokuz öğrenci bilimsel olmayan veya yüzeysel bilgi içeren cümle ve üç öğrenci bilimsel bilgi içeren cümle kurmuşlardır.

Kelime İlişki Testi aracılığıyla, rekreasyon ve boş zaman kavramlarına ilişkin algıların ortaya çıkarıldığı bir başka çalışma, Altınay Özdemir (2018)'in Meslek Yüksekokulunda okuyan Turist Rehberliği ve Aşçılık bölümü öğrencileri üzerinde uyguladığı çalışmadır. Çalışmanın sonucunda, bu araştırma sonucu ile benzer olarak bilimsel olmayan veya yüzeysel bilgi içeren cümlelerin çokluğu dikkat çekmektedir.

Anahtar kelimeler ile ilişkilendirilen kelimelerin bulgularına göre, katılımcıların büyük çoğunluğunun boş zaman kavramına rekreatif faaliyetleri yanıt olarak verdiği görülmektedir. Örneğin; kitap okumak, müzik dinlemek, film izlemek, gezmek, oyun oynamak, dizi izlemek ve spor gibi faaliyetler boş zaman içinde yapılan rekreasyon etkinlikleri olduğu bilinmektedir. Bu durumun boş zaman kavramının kapsamlı olmasından kaynaklandığı ve her iki kavrama verilen yanıtların benzerli-

ğine yol açtığı düşünülmektedir. Araştırmada, “boş zaman” ve “rekreasyon” kavramlarını açıklamak için öğrencilerin kurduğu cümleler de incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda, çoğunlukla duygu ve düşünceleri içeren, bilimsel olmayan veya yüzeysel bilgi içeren cümlelerin öne çıktığı görülmüştür. Öğrencilerin boş zaman ve rekreasyon kavramlarına dair farkındalıklarının olduğu ancak bilimsel yeterliliklerinin eksik olduğu gözlemlenmiştir.

Teorik Çıkarımlar; Çalışma sonucunda iki temel teorik çıkarımda bulunulmuştur. Bunlardan ilki öğrencilerin boş zaman ve rekreasyon kavramlarını tam olarak kavrayamamalarının nedeni olarak öncelikle rekreasyon kavramının henüz yeni ve yabancı kökenli bir kavram oluşu ve boş zaman kavramının ise çoğunlukla aktivite yapılan zaman olarak düşünülüyor olmasıdır.

Sınırlılıklar ve Gelecekteki Çalışmalara Öneriler; Çalışmanın kısıtları olarak sayılabilecek bazı hususlar vardır. Bunlardan ilki, OMÜ Turizm Fakültesi öğrencilerinin tümüne ulaşamamasıdır. Sınırlılıklardan bir diğeri, öğrencilerin Kelime İlişkilendirme Testini doldururken anahtar kavramın ne ifade ettiği ile ilgili boşlukların tamamını dolduramamalarıdır. Buradan hareketle gelecek çalışmalara şu önerilerde bulunulabilir;

- Bu araştırmada olduğu gibi Kelime İlişkilendirme Testi araştırılan konunun doğasına uygun şekilde turizm araştırmalarındaki farklı kavramlar üzerinde alternatif bir ölçme ve değerlendirme aracı olarak kullanılabilir.
- Farklı turizm fakültelerindeki öğrencilerin boş zaman ve rekreasyon kavramlarına yönelik bilişsel algıları analiz edilerek karşılaştırma yapılabilir. Bu şekilde, bu kavramların bilişsel altyapıları daha detaylı bir şekilde ortaya konulabilir. Araştırma sonuçları, öğrencilerin bu kavramları nasıl algıladığını ve anlamlandırdığını anlamamıza yardımcı olacaktır. Bu tür karşılaştırmalı çalışmalar, turizm eğitiminde ve kavramsal anlayışın geliştirilmesinde önemli bir rol oynayabilir. Aynı zamanda, farklı eğitim kurumları arasındaki farklılıkları ve benzerlikleri de ortaya çıkararak, eğitim programlarının daha etkili ve verimli bir şekilde tasarlanmasına katkıda bulunabilir.
- Gelecek çalışmalarda ilgili dersleri alan öğrenciler üzerinden Kelime İlişkilendirme Testi ilk-test ve son-test şeklinde uygulanıp ders kapsamında öğrencilerinin bilişsel algıları karşılaştırılabilir.

KAYNAKÇA

- Akyurt, H. (2019). Turizm Lisans Öğrencilerinin Kelime İlişkilendirme Testi Yöntemi ile Turizm Eğitimi Algılamalarının Ölçülmesi: Giresun Üniversitesi örneği. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 759-774.
- Akyurt, H., & Mihçi, S. (2019). Giresun Üniversitesi Turizm Öğrencilerinin İş Etiği Algısının Ölçülmesi: Kelime İlişkilendirme Testi Yöntemi. *Atlas Journal*, 5(21), 570-586.
- Ayaz, E., Karakaş, H., & Sarıkaya, R. (2016). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Nükleer Enerji Kavramına Yönelik Düşünceleri: Bağımsız Kelime İlişkilendirme Örneği. *Cumhuriyet Üniversitesi, Fen Bilimleri Dergisi*, 37, 42-54.
- Bahar, M., Johnstone, A. H. & Sutcliffe, R. (1999). Investigation of Students' Cognitive Structure in Elementary Genetics through Word Association Tests. *Journal of Biological Education*, 33, 134-141.
- Bakır, M. (1990). Rekreasyon ve Turizm İlişkisinin Turizm Politikalarının Oluşturulmasındaki Önemi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Brajs̄a-Z̄ganec, A., Merkas̄, M., & S̄verko, I. (2011). Quality of Life and Leisure Activities: How Do Leisure Activities Contribute to Subjective Well-being? *Social Indicators Research*, 102(1), 81-91.
- Broadhurst, T. (2001). *Managing Environments for Leisure and Recreation*. Routledge, London: Taylor & Francis Group.
- Bucak, T., & Yiğit, S. (2020). Otel Mutfak Çalışanlarının Mutfak Teknolojilerine Yaklaşımlarının Kelime İlişkilendirme Testi ile Değerlendirilmesi: İzmir Örneği. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 8(1), 489-500.
- Cachapuz, A. F. C. & Maskill, R. (1987). Detecting Changes with Learning in the Organization of Knowledge: Use of Word Association Tests to Follow the Learning of Collision Theory. *International Journal of Science Education*, 9, 491-504.
- Coşkun, E., & Doğan, S. (2019). Turizm İşletmeciliği Öğrencilerinin Cittaslow-Yavaş Şehir Kavramına Yönelik Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testi Aracılığıyla İncelenmesi. *Journal of Tourism Theory and Research*, 5(2), 273-281.
- Çömelekli, T. (2021). *Kavramsal bir değerlendirme: Agro-turizm*. Yüksek Lisans Tezi, İskenderun Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Seyahat İşletmeciliği Ana Bilim Dalı. Hatay.
- Doğan, S., Güngör, M. Y., & Güngör, O. (2018). Turizm Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Sosyal Medyaya Yönelik Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testi Aracılığıyla İncelenmesi. *Turizm Akademik Dergisi*, 5(1), 166-176.
- Ellis, G. D., Compton, D. M., Tyson, B., & Bohlig, M. (2002). Campus Recreation Participation, Health, and Quality of Life. *Recreational Sports Journal*, 26(2), 51-60.
- Esen, F. Ö., & Kılıç, B. (2020). Turizm Öğrencilerinin Yamaç Paraşütü Algısı: Kelime İlişkilendirme Testi Uygulaması. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 2282-2295.
- Gulam, A. (2016). Recreation-need and Importance in Modern Society. *International Journal of Physiology, Nutrition and Physical Education*, 1(2), 157-160.
- Hacıoğlu, N., Gökdeniz, A., & Dinç, Y. (2017). *Boş zaman ve Rekreasyon Yönetimi Örnek Animasyon Uygulamaları*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Hutchinson, S. L., & Shannon, C. S. (2020). Innovations in Leisure Education: Revisiting and Re-imagining Leisure Education. *Leisure/Loisir*, 44(3), 307-316.
- Janssen, M. (2004). The Effects of Leisure Education on Quality of Life in Older Adults. *Therapeutic Recreation Journal*, 38(3), 275-288.
- Keskin, E. & Örgün, E. (2015). Kelime İlişkilendirme Testi Aracılığıyla Sürdürülebilir Turizm Olgusunun Kavramsal Analizi: Ürgüp Örneği. *Journal of Gastronomy Studies*, 3(1), 30-40.
- Keskin, E., Örgün, E. & Akbulut, B.A. (2017). Gastronomi Kavramının Kelime İlişkilendirme Testi Aracılığıyla Analizi. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 5 (3), 255-267.
- Kılbaş Köktaş, Ş. (2004). *Rekreasyon Boş Zaman Değerlendirme*. Ankara: Nobel Yayın.
- Kırtak, V. N., & Demirci, N. (2012). Öğretmen Adaylarının Çevre Sorunlarını Bilim Dalları ve Termodinamik Yasaları İle İlişkilendirme Düzeyleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(3), 19-46.
- Kızanıklı, M. (2014). Türkiye'deki Yükseköğretim Kurumlarında Rekreasyon Eğitiminin Yapısı. *International Journal of Sport Culture and Science*, 2(Special Issue 1), 46-60.
- Köseoğlu, F., & Bayır, E. (2011). Kelime İlişkilendirme Test Yöntemiyle Kimya Öğretmen Adaylarının Gravimetrik Analize İlişkin Bilişsel Yapılarının İncelenmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 107-125.
- Metin, T. C. (2012). Üniversitelerin Rekreasyon Yönetimi Programındaki Ders Müfredatının Modüler bir Yapıya Dönüştürülmesi. *Turizm Eğitimi Konferansı-Tebliğler* içinde (ss. 148-160), Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü.
- Oncescu, J., & Neufeld, C. (2019). Low-income Families and the Positive Outcomes Associated with Participation in a Community-based Leisure Education Program. *Annals of Leisure Research*, 22(5), 661-678.
- ÖSYM (2022). *2022-Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu*, <https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2022/YKS/TERC%C4%B0H/tkilavuz27072022.pdf>. Erişim Tarihi: 27.12.2022.

- Özdemir, M. A. (2018). Turizm Öğrencilerinin Boş Zaman ve Rekreasyon Kavramlarına Yönelik Bilişsel Yaklaşımı: Kelime İlişkilendirme Testi. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD)*, 4(1), 219-236.
- Özdemir, M. A. (2019). Turizm Öğrencilerinin Mesleki Staja İlişkin Bilişsel Algılarının İncelenmesi Üzerine Bir Araştırma. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi Dergisi*, 22(2), 224-248.
- Parker, S. (1971). *The Future of Work and Leisure*, London: MacGibbon and Kew.
- Paslı, M. M., & Semih, Z. (2020). Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin 'Kış Turizmi' kavramına Yönelik Bilişsel Yapılarının İncelenmesi Giresun İli Örneği. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24(1), 75-88.
- Polat, G. (2013). 9. Sınıf Öğrencilerinin Çevreye İlişkin Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Test Tekniği ile Tespiti. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 7(1), 97-120.
- Ruskin, H. (1988). Conceptual Approaches in Policy Development in Leisure Education. *World Leisure & Recreation*, 30(3-4), 17-24.
- Selçuk, Z., Palancı, M. & Kandemir, M. (2014). Eğitim ve Bilim Dergisinde Yayınlanan Araştırmaların Eğilimleri: İçerik Analizi. *Eğitim ve Bilim*, 39(173), 430-453.
- Sivan, A. (1997). Recent Developments in Leisure Education Research and Implementation. *World Leisure & Recreation*, 39(2), 41- 44.
- Sivan, A., & Stebbins, R. A. (2011). Leisure Education: Definition, Aims, Advocacy, and Practices—are we Talking about the Same Thing (s)? *World Leisure Journal*, 53(1), 27-41.
- Tokgöz, P., & Gülcan, B. Türkiye'de Rekreasyon ve Rekreasyon Yönetimi Lisans Eğitim Programlarının Karşılaştırmalı Analizi. *Tourism and Recreation*, 4(1), 50-57.
- Topaçoğlu, O., & Kılavuz, M. E. S. (2022). Rekreasyon ve Sosyalleşme Açısından Metaverse İncelemesi. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 9(3), 18-37.
- Torkildsen, G. (2012). *Leisure and Recreation Management*. London: Taylor & Francis.
- Tütüncü, Ö. (2008). Rekreasyon Yönetimine Yönelik Üniversite Düzeyinde bir Müfredat Geliştirme Önerisi. *Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi*, 19(12), 93-103.
- Varol, F., Köseoğlu, A., & Kuzu, Ö. H. (2019). Turizm Fakülteleri'nin Rekreasyon Eğitimi Üzerine Bir Araştırma. *Tarihin Peşinde*, 21, 197-218.
- Yankholmes, A. K. B., & Lin, S. (2012). Leisure and Education in Ghana: An Exploratory Study of University Students' Leisure Lifestyles. *World Leisure Journal*, 54(1), 58-68.
- Yapıcı, O. Ö. (2022). Kelime İlişkilendirme Testi ile Akıllı Turizm Kavramının Değerlendirilmesi. *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, 17(65), 1-14.
- Yayla Ö. (2020). Turizm Öğrencilerinin Sürdürülebilir Turizme Yönelik Bilişsel Yapılarının Belirlenmesi: Nitel Bir Araştırma. *Turizm Akademik Dergisi*, 7 (2), 189-201.
- Yayla, Ö., & Ergün, G. S. (2020). Otel Yöneticilerinin Rekreasyon Kavramına İlişkin Bilişsel Yapılarının Kelime. *Journal Of Tourism And Gastronomy Studies*, 8(4), 3052-3066.
- Yersüren, S. ve Özel, Ç. H. (2020). Boş Zaman ve Rekreasyon Konulu Tezler Üzerine Bibliyometrik Bir Çalışma. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(2): 1139-1159.
- Yücel Güngör, M., Doğan, S. & Güngör, O. (2017). Aşçılık Programı Öğrencilerinin Sosyal Medyaya Yönelik Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testi Aracılığıyla İncelenmesi, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 2 (18), 206-218.